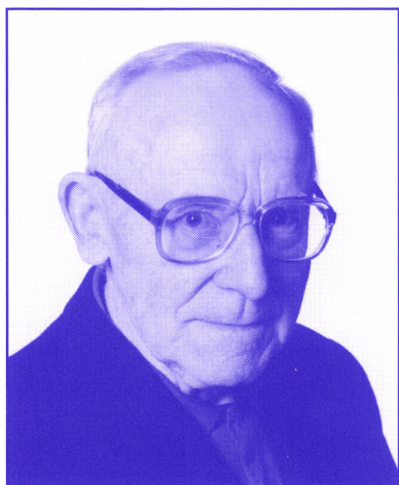


**Op 17 maart 2007
overleed in het RVT H.Hart
in Kortrijk
onze medebroeder**

**Jozef DE WAELE
Salesiaan-priester van Don Bosco**

DE WAELE Jozef

Hij was 94 jaar

Hij werd geboren in ZEVENEKEN op 04 juli 1912.

Hij deed zijn eerste professie in Groot-Bijgaarden

op 26 augustus 1931.

Hij deed zijn eeuwige professie in Shrisley

op 26 april 1934.

Hij werd tot priester gewijd te Oud-Heverlee

op 31 december 1939.

1930-1931	Groot-Bijgaarden	noviciaat
1931-1932	Remouchamps	leraar-assistent
1932-1934	Farnières (Grand-Halleux)	filosofie
1934-1936	Hechtel	leraar-assistent
1936-1940	Oud-Heverlee	theologie
1940-1942	Hechtel	leraar-biechtvader
1942-1944	Oud-Heverlee	leraar theologie
1944-1946	Kortrijk	directeur
1946-1949	Farnières (Grand-Halleux)	directeur
1949-1990	Haïti - Cuba - Dominicaanse Republiek	
	Puerto Rico	missionaris
1990-2003	Sint-Denijs-Westrem	op rust
2003-2005	Hoboken	op rust
2005-2007	RVT H. Hart Kortrijk	op rust

Hij overleed in Kortrijk op 17 maart 2007

HOMILIE

Geachte familie, beste medebroeders en medezusters in de Salesiaanse Familie, en goede vrienden van onze medebroeder Jozef,

De lezingen in deze afscheidsviering van onze medebroeder Jozef zetten onze wereld op hun kop. 'De wijsheid van deze wereld is dwaasheid voor God,' schrijft Paulus ons vandaag (1 Kor 3, 18-20). In het evangelie verstaan de leerlingen er zich niet aan. Had die Jezus dan helemaal geen ambitie? Hij trekt naar Jeruzalem waar men hem zal vervolgen. 'Als iemand de eerste wil zijn, zal hij de laatste van allen zijn,' zo leert Jezus (Mc 9, 33-35). Zou het leven van onze overleden medebroeder van dit alles niet een beeld kunnen zijn?

De leerlingen verstonden de logica van Jezus niet. Hoe kan nu iemand zijn leven zo maar prijsgeven? Moet men zo consequent de gevolgen van zijn levenskeuze, van zijn prediking aanvaarden? In Galilea had Jezus succes. Mensen volgden Hem, droegen Hem als het ware op handen, en nu trekt hij naar het Jeruzalem van de hogepriesters en wetgeleerden die hem uiteindelijk zullen kruisigen.

Het wordt voor de leerlingen nog moeilijker als hij hun de vraag stelt over hun levensreis: 'Waar hebben jullie het onderweg over gehad?' Ze hadden het over hun ambities en hun positie in het komende rijk van God gehad. Maar Jezus ziet het anders en zegt: 'Als je mijn volgeling wilt zijn, als je een belangrijke plaats zoekt in het rijk van God, neem het dan op voor de kleinsten, de zwaksten, de geringsten.' Om het hun helemaal duidelijk te maken plaatste Hij een kind in het midden van de kring en zei: 'Wie een van zulke kinderen ontvangt in mijn naam, ontvangt Mij. In het leven zijn zij de grootsten die allen, zelfs de kleinsten, dienen.'

We hebben hier het evangelie in een notendop: evangelisch leven in zijn radicaliteit staat vaak haaks op wat de wereld voorhoudt. Deze liefde voor de kleine mens kan iemand brengen tot

onder het kruis. De leerlingen hadden dan geen woorden meer, ze zwegen op Jezus' vraag. Ja, in God geloven, Jezus volgen, is tegelijk geloven in kleine, minderwaardig geachte mensen, in hun goddelijke én menselijke evenwaardigheid. Dat is naar Paulus' woord dwaas worden om wijs te zijn. Ook de achterblijvers hier of in de derdewereld zijn geroepen om in Gods rijk binnen te treden. 'Achteromkijken naar hen die niet meekunnen of niet mee mogen, in plaats van steeds naar omhoog, naar de top, naar de zogenaamde beteren,' klonk dat ook niet in Don Bosco's droom over de bergtocht?

Als mens leren we voortdurend het leven te winnen, soms met ellebogenwerk; als leerling van Jezus leer je het leven te verliezen, aan God uit handen te geven, in Gods handen in vertrouwen terug te geven, omdat Hij er is en blijft. Vanuit ons verrijzenisgeloof mogen wij ons overgeven aan Iemand die ons van de andere kant van de wereld en van de andere kant van de dood ter zijde staat. Zo heeft Jozef ontelbare keren zijn leven aan Gods handen toevertrouwd, zo leggen wij het vandaag voor altijd in Gods handen.

Goede mensen,

Vanuit deze evangelische gedachten mogen wij vandaag zijn lang leven in herinnering roepen.

Jozef werd op 4 juli 1912, bijna 95 jaar geleden, geboren in Zeveneken in een eenvoudig landbouwersgezin. Daar leerde hij gelovig en dienstbaar in het leven staan. Vader en moeder vertrouwden hun kinderen aan de Heer en Don Bosco toe. Jozef en zijn zus Maria zouden zich met heel hun leven in een salesiaanse geest aan God en mensen geven.

Na zijn studies hier in St.-Denijs-Westrem en het noviciaat in Groot-Bijgaarden sprak Jozef op 26 augustus 1931 zijn religieuze geloften uit in de congregatie van de salesianen. Jozef was weliswaar klein van gestalte, maar een pientere jonge man. Hij studeerde goed en las veel. Tijdens zijn stagejaren verbleef hij in

Hechtel en na zijn priesterwijding op 31 december 1939 werd hij benoemd in Hechtel. 'Het was een goede tijd,' schreef hij vijftig jaar later vanuit Santo Domingo. 'Het was wel oorlog, maar ik leerde er de boekweitkoeken kennen en smaken.' Hij was er twee jaar leraar en biechtvader. Dat herhaalde zich de volgende jaren. Achtereenvolgens was hij professor bij de theologanten in Oud-Heverlee, directeur in Kortrijk, directeur in Farnières. Op jonge leeftijd kreeg hij op die manier reeds veel verantwoordelijkheid.

In al zijn eenvoud heeft Jozef op latere leeftijd nooit veel over deze periode verteld. We weten er ook niet zo veel over. Alleen hoor je hier en daar dat Jef in die tijd een 'fameuze salesiaan' was. Iemand vertelde: 'Jef was klein, maar dapper. Hij was een zeer sportieve man: hij kon zeer goed voetballen, zwemmen, schaatsen en hard lopen. Hij wist het spel te animeren.' Iemand anders voegt er aan toe: 'Mijnheer De Waele was mijn eerste salesiaanse directeur; een zeer vriendelijk en onthalend man. Hij kon goed les geven.'

Jef heeft zich nooit beroepen op deze periode. De radicaliteit van het evangelie vroeg hem een andere levensweg te volgen: de weg naar de kleinen en de armen. Daarom vertrok hij naar de toenmalige salesiaanse provincie van de Grote Antillen, de eilandengroep in de Caribische Zee, met landen als Haïti, Cuba, de Dominicaanse Republiek en Puerto Rico. Waarom vertrok hij hier? Hoorde hij Jezus roepen om met Hem als missionaris het avontuur te gaan van de Bergrede tot Pasen? Wou Hij met het evangelie uitdagen, bemoedigen en aan armen verrijzenishoop schenken? Jozef heeft het antwoord ooit voor zijn familie neergeschreven, heel eenvoudig, heel kort, zoals hij was. Het luidde: 'Niet omdat ik u niet gaarne zie, ook niet omdat ik anderen liever zie, maar omdat God me roept verlaat ik u in grote vreugde.' Het is zijn vertaling van Paulus' woord uit de eerste lezing: 'Laat niemand zich beroemen op mensen. U bent van Christus, en Christus is van God.'

In de kronieken van het huis Enam in Port-au-Prince in Haïti mogen we onder de datum van 20 september 1949 lezen: 'Vandaag is bekend geworden dat de Belgische pater Jozef de Waele, directeur van filosofie in Farnières, naar Haïti komt. Dat is goed nieuws!

Eindelijk zullen we versterking krijgen.’ In dezelfde kronieken lezen we een maand verder: ‘Deze avond is pater De Waele hier aangekomen. Hij is hier welkom.’

Over de volgende veertig jaren van zijn leven weten we niet zoveel, of toch. Op verschillende plaatsen in de Dominicaanse Republiek was hij – padre José – directeur, leraar, catechist; professor filosofie te Arroyo Naranjo in Havana op Cuba; professor moraaltheologie en predikant in Mexico; directeur en pastoor op Puerto Rico. Eigenlijk is het een hele carrière. Jozef sprak er niet veel over. Zo had hij het woord van het evangelie begrepen. Misschien had hem de uitbundige levensdrift, de ondoordringbare vooedoocultuur en de armoede op de Antillen hem wel erg diep getroffen.

Spiritueel werd deze levensperiode door twee trekken getypeerd. Wanneer we zijn missionariscurriculum nalezen, vinden wij achter zijn naam, naast elk huis en elke zendingsopdracht, ook het Spaanse woord: ‘confesor’, biechtvader. Hij zalfde en genas, verzoende en gaf vrede. Op deze wijze wou hij meewerken aan de realisatie van Don Bosco’s leuze: ‘Da mihi animas’, ‘Geef mij zielen’.

Tijdens zijn verblijf in Mexico maakte het bezoek aan het heiligdom van O.-L.-Vrouw van Guadalupe een heel bijzondere indruk op hem. Haar boodschap over liefde en toewijding, haar belofte om de wereld te helpen, was voor Jozef een ware steun.

Voeg daarbij nog zijn dagelijkse eucharistie, dan weten we dat Jozef vanuit enkele kernideeën in Don Bosco’s spiritualiteit probeerde te leven.

Na 40 jaar missiewerk kwam hij in 1990 om gezondheidsredenen en ouderdom terug naar Vlaanderen. Hij wou zich in dit huis nog pastoraal inzetten. ‘Wat ik bij u nog kan doen en helpen, doe ik gaarne,’ schreef hij aan de provinciaal. ‘Daarbij, altijd zal er te offeren zijn, Gods wil aanvaarden en alles doen ter ere Gods en uit liefde tot God. Dat is het wat ons de geloften leren en die de ouderdom tot een schone werkelijkheid maakt.’ Terug thuis

ontdekte hij dat de wereld hier niet was blijven stilstaan en dat het theologisch denken en het pastoraal handelen na het concilie geëvolueerd waren. Dat maakte het hem en ook ons niet altijd even gemakkelijk. De Spaanse taal was daarbij bijna zijn moedertaal geworden, en hij was een beetje doof. Een gesprek kon daarom niet altijd even vlot verlopen. Maar als iemand hem in het Spaans kon aanspreken, dan lukte het wel en was hij even gelukkig. Ik mocht hem in dit huis kennen als een oud-missionaris die absoluut arm wou leven: geen persoonlijke bezittingen, geen nieuwe kleding. Zijn vroegere spiritualiteit beleefde hij verder, naar zijn eigen aard. De dagelijkse eucharistie was hem dierbaar. Uren lang kon hij hier in deze kapel aan de biechtstoel zitten, biddend, wachtend of soms ook onrustig. De Mariadevotie werd nu gevoed door de plaatselijke kring rond O.-L.-Vrouw van Fatima. Haar boodschap, 'Je kunt van alles een offer maken', was zijn steunpunt in zijn oude dag die hem langzaam van de grote wereld afsloot. Met de pet op liep hij rond, in huis en buitenshuis, biddend en prevelend.

De dagen werden moeilijker en de geest steeds minder gewillig. In 2003 werd Jozef opgenomen in ons verzorgingshuis van Hoboken en sedert twee jaar verbleef hij in het RVT H. Hart in Kortrijk. Nu was hij helemaal ontdaan van wat voor de wereld als belangrijk doorgaat. Tot in zijn laatste levensuren kreeg hij daar niet alleen een professioneel deskundige bijstand, maar mocht hij er als pater Jozef ook een hartelijke en gelovige nabijheid voelen in de attenties van het verplegend personeel en in de wekelijkse bezoeken van zijn mantelzorger Patrick. De congregatie is er deze mensen dankbaar om. In alle eenvoud, mentaal afwezig of kijkend, bleef ook hier Jozef zijn spiritualiteit trouw. Bij elk bezoekje vroeg hij me dan: 'Ben je priester? Mag ik biechten?' Hij werd dan rustig en vredig; en hij dankte wanneer hij een kruisje kreeg of wanneer we samen een weesgegroet baden. Zo mag hij nu in Gods handen zijn: verzoend en gezalfd.

Jozef,
je was een eenvoudige kleine man.
Zoals Jezus wou je klein zijn,
want je was van Christus
en in Hem van God.
Als salesiaan-missionaris
wou je Don Bosco's
'Da mihi animas' beleven:
met armen
het Levend Brood delen;
wie in onrust leefde
in Gods naam vergeven en verzoenen;
onder Maria's hoede vertrouwen
en bidden voor velen.
Als een graankorrel
in het vreemde deeg
van de eilanden in de Caribische Zee
schonk je mensen verrijzenishoop.
Terug thuis bleef je eigen-aardig trouw
aan jouw spiritualiteit.
Bij de Heer van de oogst
mag je nu rusten,
in Hem
voor altijd.

Jos Claes,
Provinciaal.
Zwijnaarde,
Kapel van Maria, Hulp van de Christenen.
23 maart 2007

